

Optigen Sp. z o.o.
35-064 Rzeszów, ul. Targowa 3
www.optigen.pl, biuro@optigen.pl
INFOLINIA: 017 - 741 2222

Przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego mają pierwszeństwo przed wewnętrznymi przepisami państw członkowskich UE. Oznacza to, że w przypadku kolizji przepisów krajowych z przepisami wspólnotowymi pierwszeństwo mają zawsze przepisy wspólnotowe.

Od 1 maja 2004 roku Polska jest pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej. Możemy swobodnie podróżować po terytorium Wspólnoty, osiedlać się, podejmować pracę, studiować. Prawo swobodnego podejmowania pracy w krajach UE nie miałyby jednak w praktyce żadnego sensu, gdyby nie towarzyszyły temu dodatkowe **gwarancje w dziedzinie zabezpieczenia społecznego**.

Zasady ustalenia właściwego ustawodawstwa określają następujące akty prawne:

Rozporządzeniu Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE Nr L 149 z dnia 5 lipca 1971 r. z późn. zm.)

Rozporządzeniu Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE Nr L 74 z dnia 27 marca 1972 r. z późn. zm.).

Artykuł 14c (5) Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71
TYTUŁ II - "OKREŚLENIE WŁAŚCIWYCH USTAWODAWSTWA"
reguluje m.in.:

Zasady szczególne stosowane do osób będących równocześnie pracownikami najemnymi na terytorium jednego Państwa Członkowskiego i prowadzących działalność na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego.

Osoba będąca równocześnie pracownikiem najemnym na terytorium jednego Państwa Członkowskiego i prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego podlega:

a) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę za wynagrodzeniem lub, jeżeli jest zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z art. 14 ust. 2 lub 3, chyba że lit. b stanowi inaczej;

b) Innemu ustawodawstwu w przypadkach wymienionych w załączniku VII

Polska nie wprowadziła do tego załącznika zapisu o stosowaniu polskiego ustawodawstwa w przypadku prowadzenia działalności na własny rachunek w Polsce i zatrudnienia w innym Państwie członkowskim. Dlatego osoba prowadząca działalność w Polsce i jednocześnie zatrudniona w innym państwie unijnym objęta będzie jedynie ustawodawstwem państwa, w którym wykonuje pracę najemną. Nie będzie miało wówczas zastosowania polskie ustawodawstwo.

Każde państwo będące pojedynczym podmiotem posiada swoje prawo i często krajowe przepisy znacznie różniące się od obowiązujących w innych państwach. Istnieją jednak nadrzędne zasady, które skutkują tym, iż takie same prawa i obowiązki ma mieszkaniowiec UE, który przebywa ciągle w tym samym państwie, jak ten, który decyduje się na zmianę kraju zamieszkania.

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego

Przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego są to pewne reguły, które powodują, że osoby pracujące w kilku krajach kolejno lub równocześnie, uzyskują **pozytywne następstwa** tych zatrudnień oraz podleganie jednemu ustawodawstwu. Przepisy koordynacji mają wartość nadrzędną nad przepisami krajowymi oraz dotyczą tylko osób, które przemieszczają się w obrębie Wspólnoty. Powstały one po to, aby zastąpić różne krajowe systemy ubezpieczeń jednym wspólnym systemem europejskim. Zapewniają one równe traktowanie każdego obywatela Unii i dają prawo do opieki lekarskiej, świadczeń chorobowych, rodzinnych, emerytur czy rent. Gwarantują tym samym, że świadczenia nabyte w jednym państwie, np. emerytura będą wypłacane, także jeśli osoba uprawniona przeniesie się do innego państwa.

Zasady koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego obowiązujące w Unii Europejskiej

1. **Zasada jedności stosowanego ustawodawstwa** (zabezpiecza przed sytuacją, w której osoba wykonująca pracę w jednym lub kilku państwach nie jest objęta zabezpieczeniem społecznym w żadnym z nich, lub jest nim objęta w kilku państwach jednocześnie)
2. **Zasada równego traktowania** (oznacza zabezpieczenie osoby przemieszczającej się przed jakąkolwiek dyskryminacją bezpośrednią lub pośrednią przy stosowaniu przepisów z zakresu zabezpieczenia społecznego)
3. **Zasada zachowania praw nabytych oraz w trakcie nabywania** (gwarantuje, że świadczenia przyznane w jednym z państw UE są przekazywane osobie uprawnionej niezależnie od jej miejsca zamieszkania)
4. **Zasada sumowania okresów ubezpieczenia** (umożliwia uwzględnianie okresów ubezpieczenia, lub innych równorzędnych okresów, przebytych w kilku państwach UE przy ustalaniu prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego)

Świadczenia, których dotyczy wspólnotowa koordynacja to:

- emerytury
- renty inwalidzkie
- renty rodzinne
- świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych
- świadczenia rodzinne
- świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa
- świadczenia dla osób bezrobotnych
- świadczenia zdrowotne, w tym opieka medyczna
- zasiłki pogrzebowe

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego ma na celu ułatwienie obywatelom wspólnoty korzystanie z prawa równego traktowania. Sprawia, że obywatele różnych państw członkowskich mają takie same obowiązki i korzystają z takich samych praw wynikających z przepisów prawnych każdego państwa członkowskiego na takich samych zasadach i warunkach jak obywatele tego państwa.